

ด่วนมาก

ที่ ยธ ๐๔๐๗/๓๕๒๒

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. พร้อมสื่อวีดิทัศน์นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอเรื่อง จำนวน ๑๑๐ ชุด

- ✓ ๒. ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ตารางเปรียบเทียบในกรณีแก้ไขเพิ่มเติมหรือปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติที่มีอยู่แล้ว และแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบสาระสำคัญและกรอบระยะเวลาของร่างพระราชบัญญัติ จำนวน ๑๑๐ ชุด
- ✓ ๓. สรุปสาระสำคัญของการเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. จำนวน ๑๑๐ ชุด
- ✓ ๔. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย จำนวน ๑๑๐ ชุด
- ✓ ๕. รายการสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น รวมถึงหลักฐานการรับฟังความคิดเห็นและหลักฐานการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย จำนวน ๑๑๐ ชุด
- ๖. สื่อวีดิทัศน์ จำนวน ๒ ชุด

ด้วยกระทรวงยุติธรรม ขอเสนอเรื่องร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒) รวมทั้งสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติด้านปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎ ระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับบริหารราชการกระทรวงยุติธรรม ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่องดังกล่าวด้วยแล้ว โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

ในอดีตกระบวนการยุติธรรมจะให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิผู้กระทำความผิดหรืออาชญากร ทั้งเรื่องการลงโทษและการแก้ไขฟื้นฟูแต่กลับละเลยกลุ่มเหยื่ออาชญากรรมหรือผู้เสียหายในคดีอาญาและจากการเกิดเหตุการณ์คดีสำคัญนางสาวเชอร์รี่ แอน ดันแคน ที่ทำให้เกิดการจับกุมผู้บริสุทธิ์ที่ตกเป็นแพะในคดีอาญาเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้มีการบัญญัติความช่วยเหลือผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา มาตรา ๒๔๕ และมาตรา ๒๔๖ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยให้ความช่วยเหลือบุคคล ๒ กลุ่ม ได้แก่

(๑) ผู้เสียหายในคดีอาญา ซึ่งเป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยตนไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้น หรือเหยื่ออาชญากรรม และ (๒) จำเลยในคดีอาญาที่เป็นบุคคลซึ่งถูกพนักงานอัยการฟ้องต่อศาลว่าได้กระทำความผิดอาญา และถูกจำคุกในระหว่างพิจารณาคดี ต่อมาได้มีการถอนฟ้องหรือศาลมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดในคดีนั้นว่าข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิดหรือการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดหรือแพะ

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

(๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้แก่ (๑.๑) ด้านความมั่นคง ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (๑.๒) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง (๑.๓) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ

(๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม การปฏิบัติตามและการใช้บังคับกฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั้งถึง ไม่เลือกปฏิบัติ การอำนวยความสะดวกยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาคและเป็นธรรม ตลอดจนแผนปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ มีกลไกยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน และประเด็นปฏิรูปที่ ๓ จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแลและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและแผนปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

(๓) นโยบายของรัฐบาล โดยการนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒.๒ “การอำนวยความสะดวกได้อย่างเสมอภาค โปร่งใส รวดเร็ว ทั้งถึงและปราศจากการเลือกปฏิบัติ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ พร้อมทั้งผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมาย พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม”

(๔) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มาตรการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต และแนวทางการขับเคลื่อนการให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

(๑) การช่วยเหลือผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตั้งแต่ที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึง ๒๕๖๔ ข้อมูล ณ วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ มีผู้ยื่นคำขอทั้งสิ้น ๑๗๔,๑๕๔ ราย แบ่งออกเป็นผู้เสียหาย จำนวน ๑๖๑,๖๓๑ ราย จำเลย จำนวน ๑๒,๕๒๓ ราย เป็นเงิน ๕,๘๒๐,๐๙๗,๙๘๘.๘๒ บาท (ห้าพันแปดร้อยยี่สิบล้านเก้าหมื่นเจ็ดพันเก้าร้อยแปดสิบแปดบาทแปดสิบสองสตางค์)

(๒) การวางระบบ...

(๒) การวางระบบ มาตรการ กลไกในการช่วยเหลือผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ได้แก่ (๒.๑) กระจายอำนาจการพิจารณาให้ความช่วยเหลือไปทั้ง ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้งการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา ประจำจังหวัด รวมถึงคณะอนุกรรมการอื่น รวมทั้งสิ้น ๘๒ คณะ (๒.๒) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อมต่อไปทั้ง ๗๖ จังหวัดและกรุงเทพมหานคร แบบเรียลไทม์ และประมวลผลรายจังหวัดตามแผนที่ภูมิศาสตร์ (๒.๓) ประสานความร่วมมือการช่วยเหลือผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด เครือข่าย ภาคประชาชน รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ได้แก่ กระทรวงการคลัง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) สภานายความ (๒.๔) ผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ความรู้ เช่น ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ วีดิทัศน์ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ จัดทำคู่มือ กฎหมายและแนวทางการพิจารณา เป็นต้น รวมถึงการประชุมสัมมนาและการจัดกิจกรรมรณรงค์การช่วยเหลือเหยี่ยวาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา (๒.๕) ติดตามและประเมินผลโดยร่วมกับสถาบันการศึกษา และสำนักงานกิจการยุติธรรม เพื่อนำไปปรับปรุง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ สภาพปัญหา จากการศึกษาวิจัยติดตามและประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรมและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตลอดจนข้อเสนอแนะ จากสภาพปัญหาประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงาน ดังนี้ (๑) บุคคลผู้บริสุทธิ์ถูกจับกุมดำเนินคดีเป็นผู้ต้องหาและถูกควบคุมในชั้นสอบสวน ต่อมาจับผู้กระทำความผิดแท้จริงและปล่อยตัวผู้นั้นไป โดยผู้ต้องหาไม่ได้รับการช่วยเหลือเหยี่ยวา เนื่องจาก ไม่มีกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิไว้ (๒) จำเลยในคดีอาญาไม่ได้รับการเหยี่ยวาในชั้นสอบสวน เนื่องจาก พระราชบัญญัติฉบับเดิมกำหนดให้ได้รับการช่วยเหลือเหยี่ยวาเฉพาะในชั้นพิจารณาคดีของศาลเท่านั้น (๓) ประชาชนยื่นคำขอรับความช่วยเหลือผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาเกินระยะเวลา ๑ ปี ตามที่กฎหมาย กำหนดเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่ทราบสิทธิ และไม่รู้จักกฎหมาย (๔) ผู้ได้รับการอนุมัติเงินช่วยเหลือเหยี่ยวา ตามคำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการหรือคณะกรรมการ จะต้องยื่นคำขอรับเงินอีกครั้งเพื่อแสดงตน ทำให้เป็นภาระ แก่ประชาชนและได้รับเงินล่าช้า (๕) การที่ศาลพิพากษายกฟ้องโดยยกประโยชน์แห่งความสงสัยตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๗ วรรคสอง ส่วนใหญ่จะมีมติไม่จ่ายเงินเหยี่ยวา จึงถูกร้องเรียน ไปยังสภาผู้แทนราษฎรหรือองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งเห็นว่าแม้ศาลจะตัดสินคดียกฟ้องเช่นไรก็ถือเป็น ผู้บริสุทธิ์แล้วเพราะถูกจำคุกและถูกตัดอิสระภาพ (๖) มีสิทธิได้รับการเหยี่ยวาเฉพาะทางการเงินยังไม่ครอบคลุม ตามมาตรฐานสากล

๒.๒ บริบททั้งในและต่างประเทศ จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย และขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือเหยี่ยวาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาที่กล่าวมาแล้ว ตามข้อ ๒.๑ ยังไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานสากลและยังต้องเพิ่มขีดความสามารถเพื่อให้การช่วยเหลือเกิดความสะดวก

รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายระดับชาติภายในประเทศ และมาตรฐานสากลระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่

๒.๒.๑ นโยบายระดับชาติภายในประเทศ

(๑) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย กำหนดให้บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญา ของผู้อื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง กำหนดให้ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุด แสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

(๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ได้แก่ (๒.๑) ด้านความมั่นคง ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม (๒.๒) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ และสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง (๒.๓) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการ และให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส มีระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ

(๓) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๒ กฎหมายและกระบวนการ ยุติธรรม แผนปฏิรูปประเทศ ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ที่กล่าวไว้แล้วในข้อ ๑.๒ ในกรณีนี้จะแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือเป็นอุปสรรคต่อประชาชน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การบังคับใช้กฎหมายรวมถึงการให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้าขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

(๔) นโยบายของรัฐบาล โดยการนำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๑๒.๒ “การอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้ อย่างเสมอภาค โปร่งใส รวดเร็ว ทั่วถึงและปราศจากการเลือกปฏิบัติ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และสร้างสังคมที่พัฒนาอย่างเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำพร้อมทั้งผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ ในการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมาย พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม”

(๕) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เรื่อง มาตรการอำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ประชาชน และเมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ เรื่อง มาตรการเตรียมความพร้อม ของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนในสภาวะวิกฤต แนวทางการขับเคลื่อน การให้บริการประชาชนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ของภาครัฐ

(๖) พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่าย แก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

๒.๒.๒ มาตรฐานสากลของนานาชาติ

มาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับปฏิญญาว่าด้วยหลักพื้นฐาน เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. ๑๙๘๕ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) การเข้าถึงความยุติธรรมและการปฏิบัติที่เป็นธรรม (๒) การชดเชยโดยผู้กระทำความผิด (๓) การชดเชยโดยรัฐและ (๔) การช่วยเหลือเรื่องอื่น

ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการยกร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้การช่วยเหลือ ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในคดีอาญา (ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา) ได้รับการอำนวยความสะดวก

อย่างสะดวก รวดเร็ว เท่าเทียมและเป็นธรรม สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และการเสนอเรื่องให้คณะรัฐมนตรีเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๒)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

มีความจำเป็นเร่งด่วนเนื่องจากจะต้องขยายการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องหาที่มีได้กระทำความผิดและตกเป็นแพะซึ่งกฎหมายฉบับเดิมมีเพียงการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา แต่จะเพิ่มมิติการช่วยเหลือผู้ต้องหาที่มีได้กระทำความผิด อีกทั้งจำเลยในคดีอาญาที่ตกเป็นแพะให้ได้รับช่วยเหลือที่มากยิ่งขึ้นสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนสากล เพื่ออำนวยความสะดวกและสร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในคดีอาญา จึงต้องมีการทบทวนปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. ขึ้นโดยเร็ว และต้องมีการทบทวนปรับปรุงแก้ไขอนุบัญญัติที่เป็นกฎหมายลำดับรองทั้งหมด ได้แก่ กฎกระทรวง ระเบียบ โดยหากกฎหมายฉบับดังกล่าวประกาศใช้แล้ว ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในคดีอาญา (ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา) ก็จะได้รับ การช่วยเหลือให้เป็นไปตามกฎหมายซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงภาพลักษณ์ที่ดีของรัฐบาลในการอำนวยความสะดวก ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมอย่างสะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ สารสำคัญของร่างกฎหมาย

เป็นการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจากพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้เป็นฉบับที่ ๓ มีทั้งหมด ๑๖ มาตรา ได้แก่

๔.๑.๑ กรอบแนวคิด

การร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. มีกรอบแนวคิดภายใต้กรอบนโยบายที่ว่า **๒ ขยาย ๒ เพิ่ม ๑ ลด** โดย **๒ ขยาย** ด้วยการขยายการช่วยเหลือจำเลยในชั้นสอบสวนที่กฎหมายฉบับเดิมช่วยเหลือเฉพาะในชั้นพิจารณาคดี จึงเกิดเป็นช่องว่างและขยายการยื่นคำขอจาก ๑ ปี เป็น ๒ ปี เนื่องจากประชาชนไม่ทราบและไม่รู้สิทธิเท่าที่ควร

๒ เพิ่ม ด้วยการเพิ่มการช่วยเหลือผู้ต้องหาในชั้นสอบสวนที่มีได้กระทำความผิดซึ่งยังเป็นผู้บริสุทธิ์ถูกจับกุมดำเนินคดีที่ควรได้รับการเยียวยาถือเป็นมิติใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในกฎหมายฉบับเดิมและเพิ่มการบริการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ อย่างเต็มรูปแบบเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการอย่างแท้จริงและกระจายการช่วยเหลือลงสู่จังหวัด

๑ ลด ด้วยการลดขั้นตอนการช่วยเหลือให้สั้นลง ไม่เพิ่มภาระแก่ประชาชนในการให้ความช่วยเหลือเกิดความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๔.๑.๒ สารสำคัญของกฎหมาย

(๑) เปลี่ยนชื่อ และบทนิยาม

(๑.๑) เปลี่ยนชื่อ “พระราชบัญญัติจากพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา” เป็น “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญา” (มาตรา ๓ โดยเพิ่มใหม่ตามฉบับที่มีการแก้ไข)

(๑.๒) เปลี่ยนชื่อ...

(๑.๒) เปลี่ยนชื่อสำนักงาน จาก “สำนักงานช่วยเหลือทางการเงิน แก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา” เป็น “สำนักงานคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญา” (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓)

(๑.๓) เปลี่ยนชื่อคณะกรรมการหรืออนุกรรมการ เป็น “คณะกรรมการหรืออนุกรรมการ คุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญา” (มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓ และ มาตรา ๑๔/๑)

(๑.๔) เพิ่มบทนิยามคำว่า “ผู้ต้องหา” หมายความว่า บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด แต่ยังมีถูกฟ้องต่อศาล (มาตรา ๔ โดยเพิ่มเติมในพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓)

(๑.๕) ขยายนิยามคำว่า “ค่าทดแทน” เนื่องจากมีการเพิ่มคำว่าผู้ต้องหา จึงต้องมีการปรับให้ครอบคลุม (มาตรา ๕ โดยเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓)

(๑.๖) แก้ไขนิยามคำว่า “พนักงานอัยการ” ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์กรอัยการ พนักงานอัยการ พ.ศ. ๒๕๕๓ (มาตรา ๖ โดยเพิ่มเติมตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓)

(๒) เพิ่มและขยายการช่วยเหลือ

(๒.๑) เพิ่มการคุ้มครองช่วยเหลือผู้ต้องหาในชั้นสอบสวน (มาตรา ๑๐ โดยเพิ่มเติมในกฎหมายฉบับเดิม มาตรา ๓ และ มาตรา ๙ โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๐ และมาตรา ๒๑/๑)

(๒.๒) ขยายการช่วยเหลือจำเลยในชั้นสอบสวนและปรับแก้ไขขยายการช่วยเหลือจำเลยสอดคล้องมาตรฐานสากล (มาตรา ๑๐ โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๑/๑)

(๓) แจ่งสิทธิผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยในคดีอาญา (มาตรา ๙ โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๖/๑)

(๔) ขยายระยะเวลา การยื่นคำขอรับค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา พร้อมทั้งการยื่นคำขอด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (มาตรา ๑๑ โดยเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๒)

(๕) การกำหนดให้เงินเยียวยาไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี (มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๕ วรรคสอง)

๔.๒ ข้อเท็จจริง

ด้วยเหตุนี้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. โดยมีกระบวนการศึกษา ยกร่างกฎหมาย และการรับฟังความคิดเห็น ดังนี้

๔.๒.๑ การศึกษาข้อมูลทั้งในและต่างประเทศ

(๑) **ศึกษาในต่างประเทศ** เกี่ยวกับการเยียวยาผู้ต้องหาและจำเลยในชั้นสอบสวนของต่างประเทศ ได้แก่ เยอรมนี ฝรั่งเศส นอร์เวย์ สวีเดน ญี่ปุ่น เกาหลี เป็นต้น เพื่อนำมาปรับใช้กับประเทศไทย รวมทั้งศึกษามาตรฐานสากลขององค์การสหประชาชาติเกี่ยวกับปฏิญญาว่าด้วยหลักพื้นฐานเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรมและการใช้อำนาจโดยมิชอบ ค.ศ. ๑๙๘๕ ทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การเข้าถึงความยุติธรรมและการปฏิบัติที่เป็นธรรม การชดเชยโดยผู้กระทำผิด การชดเชยโดยรัฐ และการช่วยเหลือเรื่องอื่น

(๒) **ศึกษาภายในประเทศ** เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนปฏิรูปประเทศและนโยบายรัฐบาลซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในข้อ ๒.๒.๑ ตลอดจนข้อมูลการศึกษาวิจัยโครงการพัฒนากฎหมายและประสิทธิภาพการคุ้มครองสิทธิผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โครงการการติดตามและประเมินผลการบังคับใช้พระราชบัญญัติ ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมผ่านเครื่องมือการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ตำราเหยื่ออาชญากรรม สิทธิและการช่วยเหลือเยียวยาโดยรองศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมบัติ โชคประจักษ์ชัด มหาวิทยาลัยมหิดล รวมถึงข้อเสนอแนะจากสภาปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๔.๒.๒ การยกร่างกฎหมาย

(๑) คณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาโดยปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน ที่มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ในการที่จะเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการในการคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ตลอดจนการออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการฯ ได้มีมติเห็นชอบในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาและสาระสำคัญของกฎหมาย ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔

(๒) คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมาย มาตรการ กลไกเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย และจำเลยในคดีอาญาโดยคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนฯ ตามข้อ ๔.๒.๒ (๑) ได้มีการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าว จากการประชุม ๖ ครั้ง และมีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

๔.๒.๓ การรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

(๑) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นในหลายช่องทาง ได้แก่ (๑.๑) ประสานเป็นหนังสือถึงหน่วยงานเทียบเท่ากระทรวง กรม และทุกภาคส่วน จำนวน ๒๓๐ หน่วยงาน (๑.๒) เว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ (ออนไลน์) จำนวน ๓๓๙ คน (๑.๓) จัดประชุมวิพากษ์ร่างกฎหมายผ่าน Video Conference ทั้ง ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้เข้าร่วม ๗๔๘ คน รวมทั้งสิ้น ๑,๓๑๗ คน

(๒) สรุปผล...

(๒) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ Website www.rtpd.go.th ส่วนใหญ่เห็นด้วยในร่างกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๒ จากการรับฟังความคิดเห็นออนไลน์

๔.๒.๔ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม ได้มีการประชุมในครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ เห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. และมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมายในบางมาตราให้เกิดความครบถ้วน สมบูรณ์ พร้อมทั้งให้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๔.๒.๕ ในขั้นนี้จะนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. เพื่อลำดับถัดไปจะได้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาในรายละเอียดก่อนนำเสนอรัฐสภาพิจารณาและประกาศใช้เป็นกฎหมายตามลำดับต่อไป

๔.๓ ข้อมกฎหมาย

๔.๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคท้าย กำหนดให้บุคคลผู้ซึ่งได้รับความเสียหายจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพหรือจากการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่น ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับการเยียวยาหรือการช่วยเหลือจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๒๙ วรรคสอง กำหนดให้ในคดีอาญาให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้

๔.๓.๒ พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้ในการร่างกฎหมายหน่วยงานรัฐต้องมีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนและมีการจัดทำวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๔.๓.๓ พระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๙

๔.๓.๔ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้ เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้... (๒) ร่างพระราชบัญญัติประกอบระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๔ การเสนอร่างกฎหมาย

๕. รายงานการศึกษาวิเคราะห์หรือศึกษากฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

ตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบกับพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้การร่างกฎหมายจะต้องมีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบในการเสนอร่างกฎหมายซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการจัดรับฟังความคิดเห็นปรากฏตามข้อ ๔.๒.๓ โดยผลการรับฟังความคิดเห็นส่วนใหญ่กว่าร้อยละ ๙๒.๙๒ เห็นด้วยกับการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ.

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

ค่าใช้จ่ายจากการประมาณการในการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลย ในคดีอาญา ปี ๒๕๖๕ (ประมาณการ) โดยแบ่งออกเป็น (๑) ผู้เสียหายที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจำนวน ๗,๗๖๐ รายต่อปี เป็นเงิน ๓๘๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒) ผู้ต้องหาที่ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต จำนวน ๗๒๐ รายต่อปี เป็นเงิน ๒๐๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๓) จำเลยได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิต จำนวน ๖๐ รายต่อปี เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๘,๕๔๐ รายต่อปี เป็นเงิน ๖๐๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (หกร้อยเจ็ดล้านบาทถ้วน)

๗. ผลกระทบ

๗.๑ ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เป็นการช่วยเหลือประชาชนซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เดือดร้อนยากไร้ ไม่ได้รับความเป็นธรรม ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเสมอภาค เท่าเทียม และไม่ถูกเลือกปฏิบัติซึ่งเงินช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาจะเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือด้านค่าครองชีพ ความเป็นอยู่ของประชาชนที่ได้รับผลกระทบในการดำรงชีวิตและเพื่อประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

๗.๒ ผลกระทบทางด้านสังคม กฎหมายฉบับนี้จะช่วยให้ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในคดีอาญาได้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรม อย่างสะดวก ทั่วถึง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๗.๓ ผลกระทบทางการเมือง ภาพลักษณ์ที่ดีของรัฐบาลและประเทศไทยในการอำนวยความสะดวก ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเสมอภาค เป็นธรรม ทำให้ประชาชนและนานาชาติเชื่อมั่นและมีทัศนคติที่ดีต่อระบบกระบวนการยุติธรรมของไทย

๘. ความเห็นของคณะกรรมการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ ความเห็นชอบของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๑. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรมหน่วยงาน กลางตามกฎหมาย			
๑.๑ คณะกรรมการพิจารณา ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่า ทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา	●	○	(๑) คณะกรรมการฯ ได้มีมติในครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงแก้ไขร่างกฎหมาย (๒) คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมในครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ อนุมัติในหลักการร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนฯ ฉบับที่ ๓ (๓) คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๔ เห็นชอบในหลักการให้มีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนช่วยเหลือจำเลยในคดีอาญา
๑.๒ คณะอนุกรรมการพัฒนา กฎหมาย มาตรการ กลไก เพื่อ คุ้มครองผู้เสียหายและจำเลย ในคดีอาญา	●	○	คณะอนุกรรมการฯ ได้มีการประชุมจำนวน ทั้งสิ้น ๖ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ครั้งที่ ๕/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และครั้งที่ ๖/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓

หน่วยงาน	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	สาระสำคัญโดยย่อ
๒. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม (๑) คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงยุติธรรม	●	○	๑. คณะกรรมการฯ ได้มีการประชุมในครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๔ เห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. และให้ปรับปรุงแก้ไขบางประการ

๘.๒ ความเห็นชอบกรณีเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องที่มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดว่าต้องขอความเห็นชอบหน่วยงานอื่น

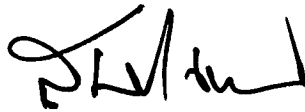
หน่วยงาน	เห็นชอบ/ อนุมัติ	ไม่เห็นชอบ	ไม่แจ้งผล	สาระสำคัญโดยย่อ
๑. ประชาชนทั่วไปหรือผู้แทนหน่วยงาน	●	○		จากการรับฟังความคิดเห็นผ่านทางประสานหนังสือจัดประชุมวิพากษ์และรับฟังความคิดเห็นออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ website : www.rlpd.go.th ส่วนใหญ่เห็นด้วยในร่างกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๒ (รับฟังออนไลน์)
๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรืออาจได้รับผลกระทบตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๗๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรากฏตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๒๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ได้แก่ (๑) สำนักงานประมาณ (๒) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (๓) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (๔) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	● ○ ● ○	○ ○ ○ ○	○ ● ○ ●	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีหนังสือที่ ยธ ๐๔๐๗/ว ๓๘ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และหน่วยงานได้แจ้งผลให้ทราบปรากฏตามหนังสือ กรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุดที่ กค ๐๔๐๒.๒/๑๙๘๔๘ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๔ และข้อมูลรับฟังความคิดเห็นออนไลน์

๙. ข้อเสนอของส่วนราชการ

ด้วยเหตุนี้ เพื่อให้การพัฒนากฎหมายช่วยเหลือเหยี่ยวยาประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในคดีอาญา (ผู้เสียหาย ผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญา) ได้รับการช่วยเหลืออย่างสะดวก ทันท่วงที รวดเร็ว เสมอภาค ตลอดจนได้รับการช่วยเหลืออย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในการอำนวยความยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ จึงเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่..) พ.ศ. พร้อมสื่อวีดิทัศน์สรุปความสำคัญของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่อไป ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เห็นชอบด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

โทร. ๐๘ ๑๘๔๓ ๓๔๘๗, ๐๘ ๓๒๓๒ ๙๔๕๕ (นายสุทิพย์, นางสาวพรพรรณ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ phornphan.k@rlpd.go.th